

Oponentský posudok
pre inauguračné konanie doc. RNDr. Zity Izakovičovej, PhD.
za profesora v odbore Ochrana a využívanie krajiny

Posudok na získanie vedecko-pedagogického titulu profesor predkladám na základe menovania za oponenta dekanom Fakulty prírodných vied Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre zo dňa 17.3.2021 v zmysle §5 ods. 6 Vyhlášky MŠVVaŠ SR č. 246 z 22. júla 2019 o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov profesor a na základe uznesenia č. 1/9/2021 z VR FPV UKF v Nitre dňa 12.3.2021.

Vedecko-výskumná činnosť doc. RNDr. Zity Izakovičovej, PhD. sa preukazne odráža v akceptovaní geografických a krajinno-ekologických vedeckých škôl, ktoré ju ovplyvnili prostredníctvom školiteľov, spolupracovníkov, spoluautorov a literatúry. Bratislavská škola komplexnej fyzickej geografie na Prírodovedeckej fakulte UK patrila k fundamentom pochopenia systému krajiny a tvorila aj dobrú štartovaciu pozíciu Zity Izakovičovej. Významným faktorom jej vedeckého rastu bola orientácia na krajinnoekologický výskum, krajinné plánovanie a environmentálny manažment v kontexte trvalo udržateľného rozvoja na Ústave krajinnej ekológie SAV. V kolektíve prof. Ružičku a prof. Miklósa rozvíjala metódy krajinnoekologického plánovania v postupoch koncepcie LANDEP, ktorá bola zakotvená aj v Agende 21 na Rio Summit ako jedna z odporúčaných metodík integrovanej ochrany prírodných zdrojov. Doménou jej vedeckej činnosti boli metódy hodnotenia socioekonomickej štruktúry krajiny v rámci integrovaných prístupov výskumu krajiny. Monografia *Krajina ako geosystém*, v spoluautorstve s L. Miklósom okrem vedeckého kompendia predstavuje modernú vysokoškolskú učebnicu o krajine, s vysvetlením pojmových a teoreticko-metodických princípov v kontexte výskumu jej troch subštruktúr: prvotnej (prírodnej), druhotnej (krajinnej pokrývky a využitia krajiny) a terciálnej (socioekonomických javov a funkcií). Jej prepracovaná anglická verzia *Landscape as a Geosystem* ponúka metodickú bázu výskumu krajiny aplikovať v edukačnej a plánovacej praxi v medzinárodnom kontexte.

Systémová teoretická báza poznávania krajiny sa premietla aj do spracovania ďalšej významnej monografie *Krajinnoekologické podmienky trvalo udržateľného rozvoja* v spoluautorstve s L. Miklósom a J. Drdošom. Pre riešenie problémov životného prostredia a zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja sú dôležitejšie ako technologické a ekonomické možnosti predovšetkým poznatky fungovania integrovaného systému krajiny. Krajinnoekologický prístup je kľúčom k ochrane ekologickej stability krajiny, biodiverzity, prírodných zdrojov a tým aj ochrane životného prostredia človeka predovšetkým v kontexte zabezpečenia ekologicky optimálnej priestorovej organizácie a využívania krajiny. Na tieto princípy nadväzuje aj vedecká monografia *Ecological networks and territorial systems of ecological stability*.

Ekologické princípy a stratégia trvalo udržateľného rozvoja rámcovali mnohé projekty priestorového riešenia zámerov spoločenskej praxe na regionálnej a lokálnej úrovni, na ktorých Zita Izakovičová participovala. Získané výsledky využila ako zodpovedný riešiteľ spracovania metodiky *územného systému ekologickej stability* a ako spoluriešiteľ metodiky *krajinnoekologického plánu*. Obe metodiky sú legislatívne zakotvené a predstavujú základné krajinnoekologické podklady pre priestorové plánovacie procesy – územné plány a projekty pozemkových úprav. Výsledky jej výskumu boli aplikované aj v reálnej

praxi, pri spracovaní a posudzovaní viacerých národných strategických dokumentov – *Národná stratégia pre trvalo udržateľný rozvoj*, *Program rozvoja vidieka*, *Integrovaný regionálny operačný program* a pod.

Zita Izakovičová veľmi efektívne premostila výsledky vedeckej práce do spoločenskej praxe pri spracovaní rozvojových stratégií regiónov a obcí, osobitne *Plánov hospodárskeho a sociálneho rozvoja* viacerých obcí. Medzi najvýznamnejšie projekty v oblasti aplikovaného výskumu patrí projekt: *Realizácia modelových prvkov územného systému ekologickej stability v intenzívne poľnohospodársky využívanej krajine*, ktorý prispel k riešeniu ekologickej stability a zároveň plneniu mimoprodukčných ekosystémových služieb. Integráciu krajinnno-ekologických poznatkov, spoločensko-ekonomických záujmov a environmentálnych nástrojov predstavila vo viacerých teoretických a empirických prácach v koncepcii *integrovaného manažmentu krajiny* ako základného nástroja na implementáciu trvalo udržateľného rozvoja.

Systémový prístup výskumu krajiny sa odrazil v jej vedeckých publikáciách, hlavne v dvoch významných atlasových dielach - *Atlas krajiny Slovenska* a *Atlas reprezentatívnych geoekosystémov Slovenska*. Dôraz na hodnotenie socioekonomickej štruktúry krajiny, hodnotenie pozitívnych a negatívnych socioekonomických javov (stresových faktorov) a problémov vyplývajúcich zo stretov pozitívnych a negatívnych javov predstavila ako autorka viacerých máp. Významná je aj jej participácia na spracovaní *Typizácie krajiny Slovenska* v rámci implementácie Európskeho Dohovoru o krajine a na spracovaní *Katalógu hodnotenia ekosystémových služieb SR*.

Výsledky vedecko-výskumnej práce prezentovala uchádzačka v početných záverečných správach, ale predovšetkým vo vedeckých a odborných publikáciách doma a v zahraničí. Ako najvýznamnejšie uvádza 14 vedeckých publikácií, publikovaných v spoluautorstve v karentovaných zahraničných časopisoch, zaradených do kategórie A v zmysle požiadaviek akreditačnej komisie ($IF > 0,8$). Medzi najvýznamnejšie patria vedecké monografie (v spoluautorstve): 2 vydané v zahraničných a 22 v domácich vydavateľstvách, ako aj 9 kapitol v zahraničných a 12 v domácich monografiách. Z mimoriadne rozsiahlej publikačnej činnosti treba oceniť 38 vedeckých prác publikovaných v zahraničných a domácich karentovaných časopisoch, 13 vedeckých prác v zahraničných a domácich časopisoch registrovaných v databázach WOS a Scopus. Kritériá pre vymenúvacie konanie za profesora vysoko prekračuje v počte ohlasov na publikačnú činnosť, keď dokladuje celkovo 802 citácií, z toho 610 v publikáciách evidovaných v databázach WOS a Scopus.

Predstavené vedecko-výskumné výsledky doc. Izakovičovej reprezentujú stredoeurópsku krajinnno-ekologickú a zároveň environmentálnu školu s významným medzinárodným kreditom. Tieto výsledky dokázala Zita Izakovičová úspešne uplatniť aj v bohatej pedagogickej praxi na viacerých univerzitách (Prírodovedecká fakulta UK, Stavebná fakulta STU, Fakulta prírodných vied UKF v Nitre). Pri výučbe a vedení početných bakalárskych a diplomových prác vychádzala z 11 učebníc a učebných textov (autorka a spoluautorka), pričom sa zároveň podieľala na zavedení predmetov: *Krajinná ekológia*, *Ekologické hľadiská trvalo udržateľného rozvoja Zeme a Strety záujmov v krajine*. Vedeckú školu krajinnnej ekológie a environmentálneho manažmentu potvrdila výchovou 7 absolventov doktorandského štúdia a 4 doktorandov po dizertačnej skúške. Jej vedecký a pedagogický kredit dopĺňajú aj členstvá vo vedeckých radách viacerých vysokých škôl a členstvá v komisiách pre obhajoby doktorandských dizertačných prác.

Zita Izakovičová výraznou mierou prerástla rámec domácej vedeckej scény. Svedčí o tom viac ako 60 vyžiadanych prednášok, ktoré prezentovala aj v spoluautorstve na medzinárodných podujatiach. Pozoruhodné sú jej manažérske a vedecko-koordinačné aktivity na medzinárodnej scéne, koordinovaním 8 projektov programu EÚ v rámci 5., 6. a 7. rámcového programu a programu HORIZON 2020 ako aj 11 ďalších medzinárodných projektov. Medzinárodnú pozíciu uchádzačky potvrdzujú viaceré funkcie, akými boli Národný reprezentant SR v NATO pre panel Environmentálna bezpečnosť, Národný delegát SR pre 7. rámcový program EU v odbore Životné prostredie, Národný delegát SR pre HORIZON 2020. Zároveň treba pripomenúť jej vedúcu úlohu pri koordinovaní 4 národných projektov APVT a 3 projektov VEGA.

Organizačné schopnosti preukázala vo významných funkciách a členstvách viacerých vedeckých, vládnych a odborných organizácií, ako aj členstvách zahraničných a domácich vedeckých spoločností. Osobitne preukazuje svoje ľudské a manažérske kvality ako riaditeľka Ústavu krajinej ekológie SAV. Zita Izakovičová je veľmi aktívna aj v rámci redakčnej a posudzovateľskej činnosti ako členka viacerých domácich a zahraničných redakčných rád vedeckých časopisov. Za vedecko-výskumnú, pedagogickú a publikačnú činnosť získala viac ako 30 individuálnych a kolektívnych ocenení.

Záver:

Predstavené výsledky vedecko-pedagogickej činnosti doc. Izakovičovej dokazujú, že patrí medzi popredné vedecké osobnosti s význačným pedagogickým pôsobením. Jej vedecko-výskumný záber má interdisciplinárny kontext, dokumentovaný publikačnou činnosťou, ktorá výstižne reaguje na aktuálne problémy vedeckého poznávania, edukačných cieľov a praktických spoločenských potrieb. Ako dlhoročná pedagogička preukázala organizačné a výchovné schopnosti a zmysel pre podstatné veci. Jej pôsobenie v početných vedeckých inštitúciách a komisiách svedčí o celoslovenskej i medzinárodnej akceptácii.

Záverom potvrdzujem, že uchádzačka spĺňa všetky vedecké a pedagogické kritériá inauguračného konania a získania titulu profesor. Jej ľudské, odborné a organizačné kvality sú predpokladom naplnenia aj ďalších požiadaviek akademickej komunity.

Na základe uvedených skutočností odporúčam, aby doc. RNDr. Zita Izakovičová, PhD. bola v zmysle Vyhlášky č. 246/2019 Z. z. o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov vymenovaná za profesora v odbore Ochrana a využívanie krajiny.

V Bratislave, 21.04.2021

Prof. RNDr. Ján Oľahel, CSc.
Fakulta humanitných a prírodných vied
Prešovská univerzita v Prešove
Ul. 17. novembra 1
081 16 Prešov